TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA ... 53055

Aşağıdaki sorularımın Sanayi ve Teknoloji Bakanı Sayın Mehmet Fatih Kacır tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Saygılarımla. 09.11.2026

Haydar ALTINTAŞ
İzmir Milletvekili

Türkiye genelinde motorlu taşıt parkının yaşlanması ve orjinal oto yedek parça fiyatlarında yaşanan fahiş artışlar, otomotiv satış sonrası parça pazarında merdiven altı, sahte ve korsan yedek parça istilasına yol açmıştır. Özellikle Uzak Doğu ve Çin menşeli kalitesiz hammaddelerle üretilen ve piyasada tanınmış küresel markaların logoları ve kutuları kopyalanarak "orjinal parça" veya "orijinal eşdeğer" adı altında satılan sahte parçalar, hem milyarlarca liralık bir kayıt dışı rant oluşturmakta hem de karayollarında ölümcül trafik kazalarına davetiye çıkarmaktadır.

Otomotiv sanayinde doğrudan can güvenliğini ilgilendiren fren balatası, fren diski, rot, rotil, süspansiyon, triger kayışı ve hava yastığı gibi parçalarda uluslararası güvenlik standartlarını simgeleyen "E" veya "e" tip onayı ile fren balatalarında "ECE R-90" regülasyonuna uyum yasal bir zorunluluktur. Ancak sahte fren balatalarının yüksek sıcaklıkta tutuşması, diski parçalaması ve fren mesafesini iki katına çıkarması nedeniyle her gün trafikte araçların freni patlamakta veya direksiyon kilitlenmesi yaşanmaktadır.

İnternet pazar yerlerinde, sosyal medya platformlarında ve oto sanayi sitelerinde hiçbir teknik denetime tabi olmaksızın satılan sahte yedek parçalar, piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) zaafları sebebiyle tüketicilerin canını hiçe saymaktadır.

Bu çerçevede;

1. 2025 ve 2026 yıllarında Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı denetçilerince otomotiv yedek parçalarına yönelik yapılan Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) kapsamında denetlenen ürün sayısı kaçtır? Bu denetimlerde güvensiz, sahte veya E/e tip onaysız olduğu belirlenen kaç parti ürün için toplatma ve imha kararı verilmiştir?
2. İnternet satış sitelerinde ve e-ticaret platformlarında otomobil yedek parçası adı altında sahte ve yanıltıcı ilanlarla tüketiciyi dolandıran kaç satıcıya Ticaret Bakanlığı ile ortaklaşa idari para cezası ve erişim engeli uygulanmıştır?
3. Türkiye'ye gümrük kapılarından giren ithal oto yedek parçalarının TAREKS (Dış Ticarette Risk Esaslı Kontrol Sistemi) üzerinden yapılan fiziki ve laboratuvar güvenlik testlerinin sıklığı nedir? Güvensiz parçaların ithalatına izin verilmemesi için uygulanan gümrük filtreleri nelerdir?

4. Oto sanayi sitelerinde araç sahiplerine sahte veya hurda parçaları sıfır orjinal parça gibi takan tamirhane ve oto servislerine yönelik periyodik teknik teftişler yapılmakta mıdır?
5. Tüketicilerin satın aldıkları yedek parçanın orjinal ve bakanlık onaylı olup olmadığını karekod ve mobil uygulama üzerinden anlık sorgulayabileceği merkezi bir 'Oto Yedek Parça Takip ve Güvenlik Sistemi' kurulacak mıdır?
6. Sahte fren balatası veya kusurlu yürüyen aksam parçaları nedeniyle meydana geldiği bilirkişi raporlarıyla tespit edilen ölümlü ve yaralanmalı trafik kazalarına ilişkin adli süreçlerde üretici ve ithalatçı firmalara yönelik cezai sorumlulukların ağırlaştırılması planlanmakta mıdır?